

Revisorsyrket i förändring

Ett seminarium om revisorskategorier samt utbildnings- och fortbildningskrav

Syftet med seminariet är att behandla några frågor som rör revisorsyrket och den utbildning som utgör en förutsättning för att få utöva yrket. Revisorsnämnden har identifierat tre

frågeställningar som förtjänar att diskuteras närmare. Dessa är:

1. Revisorsutbildningen i framtiden – hur skall utbildningskraven utformas för att tillgodose behovet av en välutbildad och kompetent revisorskår?
2. Fortbildningskravet – hur skall fortbildningen säkras och hur skall kontrollen och tillsynen över denna organiseras?
3. Revisorskategorier – finns det ett förändringsbehov och hur skall detta i sådant fall organiseras?

Ni inbjuds att delta vid ett seminarium vid vilket dessa frågor kommer att diskuteras mot bakgrund av nedanstående problemorientering. Seminariet hålls den **2 november 2007 kl. 09.00–13.00** i Revisorsnämndens lokaler Karlavägen 104. Önskar Ni delta vid seminariet vänligen kontakta Berit Wallster 08-783 18 83 senast den 26 oktober 2007.

Revisorsutbildningen i framtid

Bakgrund

För närvarande ses regleringen på revisorsområdet över av en av regeringen förordnad utredare. Utredaren har i dagarna lämnat förslag till lagändringar för att det åttonde bolagsrättsliga direktivet skall kunna genomföras. Samtidigt sker det förändringar inom det svenska universitets- och högskoleväsendet, den så kallade Bolognaprocessen. Från och med hösten år 2007 skall den nya utbildnings- och examensstrukturen tillämpas, vars syfte är att harmonisera den högre utbildningen inom Europeiska unionen och underlätta rörligheten för studenterna. Såväl nya regler på revisorsområdet som förändringar inom universitets- och högskoleväsendet kan innebära förändringar av den teoretiska och praktiska utbildningen inför revisorsexamen.

Teoretiska utbildningen

Bland de förändringar som görs inom universitets- och högskoleväsendet är ett nytt poängsystem, s.k. högskolepoäng, där ett heltidsstudieår om 40 veckor skall motsvara 60 högskolepoäng,

det vill säga 30 högskolepoäng per termin. I det förra systemet motsvarade ett heltidsstudieår 40 poäng, 20 poäng per termin. Studenter som påbörjat utbildning enligt det gamla systemet har rätt att slutföra sina utbildningar fram till juni 2015.

Vidare införs tre nivåer inom utbildningsstrukturen; grundnivå, avancerad nivå samt forskarnivå. På grundnivå finns det två generella examina; högskoleexamen, 2 år, 120 högskolepoäng samt kandidatexamen, 3 år, 180 högskolepoäng. I kandidatexamen skall det ingå ett självständigt arbete om minst 15 högskolepoäng inom huvudområdet för examen. På avancerad nivå skall det finnas två generella examina; magisterexamen, 4 år, 240 högskolepoäng samt masterexamen, 5 år, 300 högskolepoäng. Forskarnivån behåller sina tidigare två examina; licentiatexamen, 2 år, 120 högskolepoäng och doktorsexamen, 4 år, 240 högskolepoäng. Även betygssystemet kan komma att förändras.

En förändring som sannolikt påverkar framtida revisorers utbildningstid är att det har införts en civilekonomexamen om 4 år, 240 högskolepoäng. Denna examen motsvarar idag det antal poäng som krävs för att kunna göra Revisorsnämndens examensprov för auktoriserad revisor. Detsamma gäller för magister- och masterexamen. Ett problem med examen på grundnivå är att det inte är givet att lärosätenas utbildningsplaner medger att de krav som Revisorsnämnden ställer kan uppfyllas förrän studenterna har studerat i fyra år.

En härmed sammanhängande fråga är om det finns skäl att ändra kraven för den teoretiska utbildningen för revisorsexamen på grund av att framtidens revisorer kommer att ha liknande utbildningsbakgrund, det vill säga civilekonom-, magister- eller masterexamen? I praktiken har förmodligen de flesta redan idag en utbildning som sträcker sig över fyra år. Sålunda är det redan idag ingen större skillnad i den teoretiska utbildningen mellan en godkänd och auktoriserad revisor.

Skall de nuvarande ämneskraven fortsätta vara gällande eller går det att tänka sig andra kombinationer? Hur påverkas denna frågeställning av artikel 9 i det åttonde bolagsrättsliga direktivet? Som exempel kan nämnas att ämnet nationalekonomi som idag krävs i Sverige inte omnämns i direktivet.

Fortbildning

Enligt artikel 13 i det åttonde bolagsrättsliga direktivet skall medlemsstaterna se till att lagstadgade revisorer är skyldiga att

delta i lämpliga fortbildningsprogram. Underlåtenhet att fullfölja fortbildning skall bli föremål för påföljd.

I dag granskas godkända och auktoriserade revisorer av RN i samband med att deras certifikat förnyas. Detta sker vart femte år och då kontrolleras att de under den senaste femårsperioden har utövat minst 1 500 timmar revisionsverksamhet samt att de är yrkesverksamma och har en ansvarsförsäkring.

Det torde vara oproblematiskt för exempelvis Revisorsnämnden att vid förnyelser kontrollera om det skett någon fortbildning genom att de sökande lämnar in kursintyg eller dylikt. Dock kan det vara värt att diskutera hur mycket fortbildning som krävs och om eventuell påföljd för utebliven fortbildning. Det kan även diskuteras om det är RN som skall kontrollera fortbildningen och dess kvalitet eller om RN skall delegera uppgiften till branschen.

Antalet revisorskategorier

Idag har vi två kompetensnivåer av revisorer i Sverige, godkänd och auktoriserad. De godkända revisorerna kan i sin tur indelas i revisorer som har avlagt revisorsexamen respektive sådana som inte har gjort det. En godkänd revisor skall ha en teoretisk utbildning om 120 poäng (180 högskolepoäng), inklusive en uppsats på nivån över 40 poäng, vid svenskt universitet eller svensk högskola. Därefter krävs praktisk utbildning om minst 3 års heltidsarbete som skall följa ett utbildningsprogram. En auktoriserad revisor skall ha en teoretisk utbildning om 160 poäng (240 högskolepoäng), inklusive en uppsats på nivån över 40 poäng, vid svenskt universitet eller svensk högskola. Utöver kravet på praktisk utbildning likt den för godkänd revisor krävs ytterligare två års praktisk utbildning om minst 1 000 timmar revision, varav 500 timmar skall bestå av kvalificerad medverkan vid revision av företag som på grund av sin storlek eller av annan anledning är svåra att revidera.

En fråga som har varit föremål för diskussion inom det pågående arbetet med det åttonde bolagsrättsliga direktivet är om direktivet tillåter fler än en revisorskategori. Oavsett hur den frågan kommer att besvaras kvarstår frågeställningen om det är lämpligt att i Sverige ha två (eller i praktiken tre) revisorskategorier. Artikel 9 i det åttonde bolagsrättsliga direktivet föreskriver att den som har en akademisk grad eller motsvarande kompetens får befrias från teoretiska kunskapsprov i de ämnen som regleras i direktivets artikel 8. Som det är idag går det att på tre års heltidsstudier klara de teoretiska förkunskapskraven för att därefter påbörja den praktiska utbildningen. Om antalet revisionspliktiga företag

minskar i Sverige på grund av förändrade regler kan det tänkas att det påverkar behovet av revisorer. Efterfrågan på kvalificerade revisorer för större, och till viss del internationella, företag bör dock kvarstå.

För det fall vi i Sverige skall ha bara en revisorskategori måste frågan om vilka utbildnings- och praktikkrav som skall ställas på revisorerna diskuteras.